

Onderwerp Raadsvoorstel inzake Bedrijfscontinuïteit en maatschappelijke weerbaarheid
Vergaderdatum 28 januari 2026
Zaaknummer 20250619157206

Aan de Raad

Voorstel

De gemeenteraad wordt voorgesteld:

1. Een incidenteel budget van €150.000 in 2026 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de bestuurlijke en maatschappelijke opgave in het kader van bedrijfscontinuïteit en maatschappelijke weerbaarheid;
2. De bijgevoegde begrotingswijziging 2026 vast te stellen.

Inleiding

De maatschappelijke weerbaarheid van de Nederlandse samenleving moet worden versterkt. Dit heeft te maken met verschillende militaire en hybride dreigingen die een risico vormen voor de veiligheidssituatie van Nederland en haar inwoners. Dit werd eind 2024 door de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) onderstreept. Deze complete weerbaarheidsopgave is te zien in bijlage 1, welke in december 2024 is verschenen. In de tussentijd is er veelvuldig contact geweest tussen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL), de NCTV en de VNG om zoveel mogelijk samen informatie te vergaren over de opgave en samen op te trekken. Uit dit contact is gebleken dat veel nog onduidelijk is en dan met name welke overheidsinstantie welke taken en verantwoordelijkheden toegedicht krijgt in de weerbaarheidsopgave. Toch wordt de noodzaak van snelle actie zowel ambtelijk als bestuurlijk gevoeld. In een gesprek tussen een aantal Zuid-Limburgse gemeenten en de NCTV werd aangegeven dat Nederland binnen twee jaar weerbaar moet zijn op alle in de weerbaarheidsopgave genoemde pijlers.

Bestuursopdracht

Het Algemeen Bestuur van de VRZL heeft in haar vergadering van 10 april 2025 een bestuursopdracht Weerbare Samenleving aan de VRZL verstrekt om op korte termijn aan de slag te gaan met dit maatschappelijke thema. Het doel van de bestuursopdracht is zoveel mogelijk in gezamenlijkheid met de VRZL en de Zuid-Limburgse gemeenten op te trekken om te voorkomen dat er (te) veel verschillende initiatieven ontstaan.

In de bestuursopdracht staat nadrukkelijk beschreven dat alle organisaties (gemeenten en VRZL) ten eerste een verantwoordelijkheid hebben de continuïteit van de eigen organisatie te borgen. Binnen de samenwerking met de VRZL worden zogenaamde 'best practices' en informatie ten aanzien hiervan met gemeenten en VRZL onderling besproken. De noodzaak van een geborgde bedrijfscontinuïteit wordt ook door het Ministerie van Defensie, de NCTV en de VNG als prioriteit genoemd. De focus ligt daarbij op het gedurende langere periode (tenminste 72 uur) kunnen voortzetten van de kritische processen van de organisatie. Bij kritische processen kan gedacht worden aan de basisregistratie personen en (interne) overheidscommunicatie. Dit is de meest concrete actie die op dit moment van gemeenten gevraagd wordt. Vanuit de VRZL is recent in samenwerking met de deelnemende gemeenten al een bewustwordingscampagne gelanceerd; 72 uur veilig.

Weerbaarheid in de gemeente Stein

Binnen de gemeente Stein is al geruime tijd geleden gestart met het inrichten van een bedrijfscontinuïteitsmanagementsysteem (BCMS) en het opstellen van een bedrijfscontinuïteitsplan (BCP). Het afgelopen jaar zijn hier al grote stappen in gezet, zoals het in kaart brengen van alle vitale processen en de risico's die daarop van toepassing zijn en de aanschaf van een nieuw noodstroomaggregaat. Gezien de huidige ontwikkelingen, zowel landelijk als in de regio, is het belangrijk dat de organisatie zo snel mogelijk tot een volledig ingericht BCMS komt. Denk hierbij aan de signalen over mogelijke stroomuitval vanuit Enexis en militaire dreigingen. Om op korte termijn grote stappen te maken om tot een volledig ingericht BCMS te komen, is het voornaam dat ambtelijk iemand toegewijd met dit thema aan de slag kan. Binnen de huidige formatie en middelen is het niet mogelijk om iemand toegewijd met dit thema aan de slag te laten gaan.

Noodsteunpunten

De VRZL start in 2026 met een pilot voor noodsteunpunten die in gebruik genomen kunnen worden in geval van een crisis of ramp. Afhankelijk van de soort crisis of ramp kunnen inwoners bij deze noodsteunpunten terecht voor bijvoorbeeld informatie, de verdeling van schaarse goederen of het alarmeren van hulpdiensten. Ook kan een noodsteunpunt signaleren wat er speelt in de wijk en kan het dienen als coördinatie van burgerhulpverlening. Hoe deze pilot precies uit gaat zien is nog niet bekend, hiervoor wordt door een regionale werkgroep een plan van aanpak opgesteld.

De VRZL (in samenwerking met gemeenten) kiest ervoor om alle gemeenten de mogelijkheid te bieden om deel te nemen aan deze pilot. Een voorwaarde hiervoor is dat deze gemeente voldoende capaciteit en middelen heeft om een noodsteunpunt vorm te geven.

Voorstel

Om voortvarend aan de slag te kunnen met het inrichten van een volledig BCMS zijn middelen nodig. Bij oplevering van deze planvorming zal een uitvoeringsagenda worden vastgesteld waarin de preparatie van deze planvorming verder zal worden uitgediept. Eventuele kosten voor deze preparatie, zoals oefeningen of voorbereidingen voor een uitwijklocatie, zijn in dit voorstel nog niet meegenomen. De reden hiervoor is dat de aard van de voorbereidingen (en bijbehorende kosten) afhankelijk zijn van de planvorming. Verder wordt een werkbudget gevraagd voor noodzakelijke preparatie om eventuele urgente knelpunten in de organisatie te kunnen borgen.

Daarnaast is het wenselijk dat de gemeente Stein deelneemt aan de pilot voor noodsteunpunten. Het is belangrijk dat de gemeente Stein, net als andere gemeenten, goed voorbereid is op een crisis of ramp. Zeker als gemeente die gelegen is tussen de Maas en Chemelot, met bijbehorende risico's. Ook is het belangrijk dat de samenleving zich inricht op een uitval van vitale voorzieningen voor de duur van 72 uur. Het inrichten van noodsteunpunten maakt hier een cruciaal onderdeel van uit. Gezien de huidige geopolitieke ontwikkelingen en overbelasting van ons stroomnet is het niet wenselijk om langer te wachten dan noodzakelijk. Ook kan met deelname aan deze pilot gebruik worden gemaakt van de kennis, expertise en ondersteuning van de regionale werkgroep. Ook voor deelname aan deze pilot worden middelen gevraagd.

Argumentatie

1. Er is een bestuursopdracht vanuit de VRZL gegeven om de bedrijfscontinuïteit binnen de organisaties (VRZL en gemeenten) te borgen;
2. De huidige ontwikkelingen op diverse vlakken vragen adequate actie van de gemeente Stein;
3. De huidige formatie is niet toereikend om grote stappen te zetten met het opstellen van het BCMS, het inrichten van een noodsteunpunt en het weerbaar maken van de samenleving;
4. Door deelname aan de pilot voor noodsteunpunten kan snel gestart worden met het inrichten van een noodsteunpunt en kan gebruik gemaakt worden van kennis, expertise en ondersteuning vanuit de regionale werkgroep;
5. Uiteindelijk zullen in elke gemeente noodsteunpunten ingericht moeten worden.

Financiële onderbouwing

Voor de uitvoering van de bestuurlijke en maatschappelijke opgave in het kader van bedrijfscontinuïteit en maatschappelijke weerbaarheid is op basis van een eerste inschatting een incidenteel budget van € 150.000 nodig in 2026. Dit bedrag kan gedekt worden uit het begrotingssaldo 2026.

Dit bedrag is nodig in verband met de project coördinatie en het ontwikkelen van planvorming (€ 90.000). Daarnaast is een werkbudget (€ 10.000) nodig voor noodzakelijke preparatie om eventuele urgente knelpunten in de organisatie te kunnen borgen. Voor het inrichten van een noodsteunpunt wordt het bedrag op basis van de huidige beschikbare informatie ingeschat op € 50.000. Afhankelijk van de invulling van de pilot en bijvoorbeeld de locatie van het noodsteunpunt zal hier een precieze invulling aan worden gegeven. Mocht op basis van verdere ontwikkelingen blijken dat er bijstelling nodig is, dan zal dit in de reguliere P&C documenten worden meegenomen.

Vanuit het Ministerie van J&V zijn in 2025 (€5 miljoen) en 2026 (€10 miljoen) middelen beschikbaar gesteld voor de pilots met noodsteunpunten. Deze middelen worden verdeeld over en uitgekeerd aan de 25 veiligheidsregio's in Nederland. Naar verwachting zal een gedeelte hiervan ook doorvloeien naar de gemeente voor de inrichting van de noodsteunpunten. Daarnaast zal het Algemeen Bestuur van de VRZL in april een besluit nemen over de bestemming van het jaarresultaat 2025. Een mogelijke bestemming van het verwachte positief resultaat is de pilot met noodsteunpunten. Mogelijk keert de VRZL dus nog geld uit aan de deelnemende gemeenten voor de pilot noodsteunpunten (vanuit het Rijk en het jaarresultaat 2025). Omdat het nog niet duidelijk is óf en hoeveel de gemeente Stein ontvangt, en het besluit pas in april wordt genomen, worden nu al middelen aan de gemeenteraad gevraagd.

Bijdrage aan strategische toekomstvisie 2040:

Dit voorstel draagt bij aan de toekomstdoelen 1, 2 en 4 uit de Strategische toekomstvisie 2040. Het weerbaar maken van de samenleving, met inbegrip van burgerparticipatie ten tijde van een crisis of ramp, draagt bij aan een sociale en veerkrachtige gemeente met vitale wijken en kernen. Door de gemeente Stein als organisatie en als gemeente voor te bereiden op een crisis of ramp wordt bijgedragen om de gemeente veiliger te maken. Op het totale thema weerbare samenleving als bedoeld in dit voorstel wordt regionaal sterk de samenwerking opgezocht.

Relevante beschikbare achtergrondinformatie

Bijlage 1. Weerbaarheidsopgave

Bijlage 2. Concept Raadsbesluit

Bijlage 3. Concept begrotingswijziging

Burgemeester en Wethouders,

de Secretaris,

de Burgemeester,

